(4) They eat their cakes, you eat _____ (yours, your)

(5) Your and I don't spend _____ time very wisely. (my, our)

(6) My uncle _____ I loved, is dead. (whom, who)

5 Write an essay on any **one** of the following : 1-

(1) My Favourite Film

(2) Our Festivals

(3) Importance of Sports in life.

AAF-5501 Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

FC - 203 : Foundation Compulsory English

(Text : *Fantasy : A Collection of Short Stories*)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

1 (a) Explain how the title of the story "The Gold Frame" is appropriate ? 15

OR

(b) Attempt a brief character study of Mr. McMaster as depicted in Evelyn Waugh's story "The Man Who Liked Dickens".

2 Answer the following questions in brief : (any **five**) 20

(1) Whose was the picture the customer wanted to get framed ? How did the customer describe the person in the photograph ?

(2) What kind of life did Mr. McMaster lead ? What do we know about his parents ?

(3) Whom did Nnaemeka's father choose as a bride for his son ? What qualities of hers appealed Nnaemeka's father ?

(4) What did Nnaemeka's father do to his son's wedding photograph ?

(5) How did Foreman receive the Vicar's announcement ? Did he take long to make up his mind ?

(6) What did Foreman look for in the street ? Did he find one ? What did his search result in ?

(7) What did Guddavva's story about fireflies ?

(8) Why did the narrator want to pluck the moon ? What did Guddavva promise ? Did she keep her promise ?

3 (a) Match the words in column 'A' with their meanings in column 'B' : 5

A	B
(i) Anguish	(i) Flexibility
(ii) Latitude	(ii) Clarity
(iii) Homily	(iii) Respectful
(iv) Lucidity	(iv) Suffering
(v) Reverential	(v) Sermon

(b) Make meaningful sentences using the words given below : (any **five**) 5

Demon, Cassock, Footman, Dangerous, Respect, Temptation, Etiquette, Fake

4 (a) Choose the correct preposition from those given in the brackets and fill in the blanks : (any **five**) 5

(1) Christmas Day is ________ 25th December. (in, on)

(2) I have not slept ________ yesterday. (since, for)

(3) This river flows ______ the bridge. (under, below)

(4) I am tired _____ walking. (from, of)

(5) God is good ______ me. (to, at)

(6) Come and sit ______ me. (besides, beside)

(b) Fill in the blanks with correct form of verb given in brackets : (any **five**) 5

(1) Fire and Water _______ not agree. (do, does)

(2) The horse and carriage _____ at the door. (is, are)

(3) Either the cat or the dog _____ been there. (have, has)

(4) The United States _____ a big army. (have, has)

(5) All his money ______ kept in the bank. (was, were)

(6) Fifty thousand rupees _____ a large sum. (is, are)

(c) Fill in the blanks with correct pronoun given in brackets : (any **five**) 5

(1) He and _____ were great friends. (me, I)

(2) Do ______ like your new friend. (you, he)

(3) Children, you should help _____ (themselves, yourselves)

५ किन्हीं सात प्रश्न के एक–दो वाक्य में उत्तर दीजिए : १४

(१) रस किसे कहते है ?

(२) संज्ञा का अर्थ स्पष्ट कीजिए ।

(३) विशेषण के भेदों के नाम बताइए ।

(४) संधि के प्रकार कितने है ? कौन–कौन से ?

(५) 'शब्द' किसे कहते है ?

(६) 'अ' उपसर्ग से किन्हीं दो शब्दों का निर्माण कीजिए ।

(७) विभक्ति के नाम बताइए ।

(८) समानाधिकरण तत्पुरूष का अन्य प्रचलित नाम क्या है ?

(९) अर्थालंकार किसे कहते है ?

(१०) छंद की परिभाषा और प्रकार बताइए ।

(११) मध्यमपदलोपी समास किसे कहते है ?

(१२) अलंकार की परिभाषा देकर प्रकार बताइए ।

AAJ-5529-30 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination
April / May - 2018
CE-201 : Hindi

1. आधुनिक पद्य खंड–काव्य – 'रश्मिरथी'

2. हिन्दी का व्यावहारिक व्याकरण (वैकल्पिक)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

1. आधुनिक पद्य खंड–काव्य – 'रश्मिरथी'

सूचना : सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

१ ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : १४

(क) पूछो मेरी जाति, शक्ति हो तो मेरे भुजबल से,
रवि समान दिपित ललाट से और कवच–कुण्डल से ।

अथवा

(क) ''सिखलाया ब्रह्मास्त्र तुझे जो, काम नहीं वह आयेगा,
है मेरा यह शाप, समय पर भूल तू जायेगा ।''

(ख) ''जाति–जाति रटते जिनकी पूँजी केवल पाखण्ड,
मैं क्या जानू जाति ? जाति है यह मेरे भुजदंड ।''

अथवा

(ख) यह कुछ मुझको नहीं चाहिए, देव धर्म के बल दे,
देना हो तो मुझे कृपा कर कवच और कुण्डल दे ।

२ 'रश्मिरथी' खण्डकाव्य के आधार पर कर्ण की चारित्रिक विशेषताओं की चर्चा कीजिए । १४

अथवा

२ 'रश्मिरथी' एक सफल खण्ड–काव्य है – समीक्षा कीजिए । १४

३ कुन्ती की मनोवेदना को अपने शब्दों में व्यक्त कीजिए । १४

अथवा

३ 'रश्मिरथी' की कथावस्तु निरूपित कर उसका उद्देश्य स्पष्ट कीजिए । १४

४ टिप्पणियाँ लिखिए : १४

(क) परशुराम का शाप–प्रसंग ।

अथवा

(क) अर्जुन का पात्र ।

(ख) कवच–कुण्डल दान प्रसंग ।

अथवा

(ख) 'रश्मिरथी' शीर्षक की सार्थकता ।

५ निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के एक–दो वाक्यों में उत्तर दीजिए : १४

(१) 'रश्मिरथी' कण्ड–काव्य में कितने सर्ग है ?

(२) 'रामधारीसिंह' 'दिनकर' का जन्म कब और कहाँ हुआ था ?

(३) इन्द्र किस वेरा में कर्ण के पास जाते है और क्या माँगते है ?

(४) रामधारीसिंह 'दिनकर' के किन्हीं तीन काव्य ग्रंथ के नाम बताइए ।

(५) दिनकर जी को किस काव्य–ग्रंथ के लिए ज्ञानपीठ पुरस्कार से सम्मानित किया गया ?

(६) परशुरामने कर्ण को कौन सा शाप दे दिया ?

(७) कर्ण ने कुन्ती को क्या वरदान दिया ?

(८) इन्द्र ने कर्ण को कौनसा अस्त्र दिया था ?

(९) घटोत्कच का वध किसने किया था ?

(१०) कर्ण के पालाक माता का नाम क्या था ?

(११) महाभारत के युद्ध में कर्ण के सारथी कोन था ?

(१२) अश्वशेन कौन था और वह कर्ण की क्या मदद करना चाहता था ?

2. हिन्दी का व्यावहारिक व्याकरण (वैकल्पिक)

१ क्रिया की परिभाषा देते हुए क्रिया के भेंदों को सोदाहरण समझाइये । १४

अथवा

१ सर्वनाम की परिभाषा देकर सर्वनाम के प्रकारों की चर्चा कीजिए । १४

२ वाक्य की परिभाषा देते हुए वाक्य के भेदों को स्पष्ट कीजिए । १४

अथवा

२ उपसर्ग और प्रत्यय की परिभाषा देते हुए उसके भेदों की चर्चा कीजिए । १४

३ कारक किसे कहते है ? उसके प्रकारों पर प्रकाश डालिए । १४

अथवा

३ समास की परिभाषा समझाते हुए उसके प्रकारों पर प्रकाश डालिए । १४

४ किन्हीं दो पर टिप्पणियाँ लिखिए : १४

(अ) रस के प्रकार ।

(ब) संज्ञा के प्रकार ।

(क) शब्दों का वर्गीकरण ।

(ड) विराम चिन्हों का परिचय ।

५ निम्नलिखित में से किन्हीं सात प्रश्नों के एक–दो वाक्यों में उत्तर दीजिए : १४

(१) पत्रकारिता किसे कहते है ?

(२) फीचर किसे कहते है ?

(३) रेडियो के लिए हिन्दी भाषा में कौन सा शब्द है ?

(४) रिपोतार्ज किसे कहते है ?

(५) विज्ञापन का अर्थ बताइए ।

(६) संवाददाता किसे कहते है ?

(७) सम्पादन का क्या अर्थ होता है ?

(८) समाचार के प्रमुख कितने प्रकार है ? कौन–कौन से ?

(९) प्रिन्ट मीडिया के दो माध्यमों के नाम बताइए ।

(१०) कम्प्यूटर में सोफ्टवेयर किसे कहते है ?

(११) टेलीविजन के लिए हिन्दी में कौन सा शब्द प्रयुक्त होता है ?

(१२) प्रेस फोटोग्राफि किसे कहते है ?

AAK-5548-5549 Seat No. ________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CE-202 : Hindi

(१) आधुनिक गद्य – 'निर्मला' (उपन्यास)

(२) प्रयोजन मूलक हिन्दी : पत्रकारिता

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

(१) आधुनिक गद्य – 'निर्मला' (उपन्यास)

१ ससंदर्भ व्याख्या कीजिए : १४

(अ) "अगर लड़की के भाग्य में सुख भोगना लिखा है, तो जहाँ जायेगी सुखी रहेगी, दुःख भोगना है, तो जहाँ जायेगी दुःख झेलेगी ।"

अथवा

(अ) "गहने ही स्त्री की संपत्ति होते हैं । एक–एक गहना मानो, विपत्ति और बाधा से बचने के लिए रक्षास्त्र था ।"

(ब) "दाने पर मण्डराता पक्षी अन्त में दाने पर गिर पड़ता है । उनके जीवन का अन्त पिंजरे में होगा या व्याध की छुरी तले -- यह कौन जानता था ।"

अथवा

(ब) "चाहे कवाँरी रखियेगा, चाहे विष देकर मार डालियेगा, पर कुपात्र के गले न मढियेगा, इतनी मेरी आप से विनय है ।"

२ उपन्यास के तत्त्वों के आधार पर 'निर्मला' की समीक्षा कीजिए । १४

अथवा

२ 'निर्मला' नारी जीवन की करुण कहानी है । इस कथन के आधार पर 'निर्मला' का चरित्र–चित्रण कीजिए । १४

३ निर्मला उपन्यास में निरूपित सामाजिक समस्याओं पर प्रकाश डालिए । १४

अथवा

३ तोताराम का चरित्र–चित्रण कीजिए । १४

४ टिप्पणियाँ लिखिए : (किन्हीं **दो**) १४

(१) निर्मला उपन्यास का शीर्षक ।
(२) निर्मला उपन्यास की भाषाशैली ।
(३) निर्मला उपन्यास के नारीपात्र ।
(४) उदयभानु का चरित्र–चित्रण ।

५ निम्नलिखित प्रश्नों के **एक–दो** वाक्य में उत्तर दीजिए : (किन्हीं **सात**) १४

(१) प्रेमचंद के बचपन का नाम क्या था ?
(२) प्रेमचंद लिखित किन्हीं तीन उपन्यास के नाम लिखिए।
(३) प्रेमचंदजी के किस उपन्यास को ग्राम–जीवन की गीता कहा गया है ?
(४) निर्मला उपन्यास का प्रमुख उद्देश्य क्या है ?
(५) मंशाराम ने कब मृत्यु का दामन थाम लिया ?
(६) सुधा किसकी पत्नी एवम् किसकी सखी थीं ?
(७) निर्मला की पुत्री का नाम क्या था ?
(८) प्रेमचंदजी ने किस पत्रिका का संपादन कार्य किया ?
(९) निर्मला किन नारियों का प्रतिनिधित्व करती है ?
(१०) उपन्यास सम्राट का बिरुद किसे मिला है ?
(११) प्रेमचंद की मृत्यु पर शिवरानी देवी ने क्या कहा था ?

(२) प्रयोजन मूलक हिन्दी : पत्रकारिता

सूचना : सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

१ फीचर का अर्थ देकर उसके प्रकारों की चर्चा कीजिए । १४

अथवा

१ सम्पादन का अर्थ देकर उसके सिद्धांतों पर प्रकाश डालिए । १४

२ रिपोतार्ज का स्वरूप स्पष्ट करते हुए उसकी विशेषताओं की चर्चा कीजिए । १४

अथवा

२ टेलीविजन की उपयोगिता पर प्रकाश डालिए । १४

३ विज्ञापन के विभिन्न प्रकारों की चर्चा कीजिए । १४

अथवा

३ आधुनिक युग में कम्प्यूटर की आवश्यकता को समझाईए । १४

४ इलेक्ट्रोनिक मीडिया के विभिन्न उपकरणों का संक्षिप्त परिचय दीजिए । १४

अथवा

४ आज के तकनीकी युग में इन्टरनेट की उपयोगिता पर प्रकाश डालिए । १४

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **સાત** પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૪

(૧) કોઈ પણ બે આધુનિક ગુજરાતી નવલકથાકારનાં નામ જણાવી તેમની એક એક કૃતિનું નામ લખો.

(૨) ગુજરાતી નવલકથાના કોઈ પણ બે પ્રકાર જણાવી તેમનું એક એક ઉદાહરણ જણાવો.

(૩) જયંત ગાડીત કયા વિષય પર પીએચ.ડી.ની પદવી મેળવે છે.

(૪) જયંત ગાડીતની આવૃત સિવાયની બે નવલકથા જણાવો.

(૫) જયંત ગાડીતના વિવેચન અને સંપાદન ગ્રંથનું એક એક નામ જણાવો.

(૬) કૉલેજમાં યોજાયેલ જમણવારમાં આવૃત કેમ જમતો નથી ?

(૭) આવૃત ઘર બદલવાની પ્રીતિને કેમ ના પાડે છે ?

(૮) શારદીના પતિને મિલમાંથી કેવા આક્ષેપસર છૂટો કરવામાં આવે છે ?

(૯) પેપર તપાસતાં આવૃતને ઉબકા આવે એવો ભાવ કેમ થઈ આવે છે ?

(૧૦) પોતાના વિચારોથી વિરુદ્ધના પ્રીતિના વર્તનથી આવૃતને કેવું સ્વપ્ન આવે છે.

(૧૧) શિક્ષણ જગતમાં વ્યાપ્ત દૂષિત વાતાવરણી આવૃત જેવા પ્રમાણિક માણસની કેવી દશા થાય છે ?

(૧૨) જીવનના અંતિમ વરસોમાં જયંત ગાડીત કોના પ્રભાવ તળે આવી કઈ નવલકથા લખે છે ?

AAI-5516-17-9300-4

AAI-5516-17 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Gujarati : CC-202

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ ભાગ - ૧ (સંપા.- રઘુવીર ચૌધરી) *(Old Course)*

૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત : જયંત ગાડીત *(New Course)*

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ ભાગ - ૧ (સંપા.- રઘુવીર ચૌધરી) *(Old Course)*

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ નવલિકા સ્વરૂપનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૧ પ્રમુખ નવલિકાકારોના પ્રદાનના આધારે ગુજરાતી નવલિકાની વિકાસરેખા આલેખો. ૧૪

૨ નીચેનામાંથી ગમે તે એક વાર્તાનો આસ્વાદ કરાવો : ૧૪

(૧) સૌભાગ્યવતી !

(૨) ધાડ

(૩) પોસ્ટઓફિસ

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'જી'બા' વાર્તાનો આરંભ

(૨) કસ્તુરનું પાત્રાલેખન

(૩) 'જક્ષણી' વાર્તાનો અંત

(૪) બેચરનું પાત્રાલેખન.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'વહુ અને ઘોડો'માં સ્ત્રી સંવેદના

(૨) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાનો પરિવેશ

(૩) 'રજપૂતાણી' શીર્ષકની યોગ્યતા

(૪) 'આ ઘેર પેલે ઘેર'માં કુટુંબજીવન.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) ટૂંકીવાર્તાની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.

(૨) અનુઆધુનિક યુગના કોઈપણ બે વાર્તાકારો અને તેમના એક એક વાર્તાસંગ્રહનું નામ જણાવો.

(૩) રા.વિ. પાઠકનાં ઉપનામ જણાવો.

(૪) અલી લક્ષ્મીદાસને શું આપે છે ?

(૫) ચારણ ગરાસિયા પાસેથી શું વચન લે છે ?

(૬) ઘેલા અને પ્રાણજીવન વચ્ચેનો કોઈ એક સંવાદ લખો.

(૭) મથુરના મૃત્યુ પાછળ જીવી શેનું દાન કરે છે ?

(૮) જયંતિ દલાલની બે વાર્તાઓનાં નામ જણાવો.

(૯) 'સદાશિવ ટપાલી' વાર્તામાં રજૂ થયેલ મંગળાની વેદના જણાવો.

(૧૦) 'વિનિપાત' વાર્તામાં આવતાં પાત્રોનાં નામ જણાવો.

(૧૧) પ્રોષિતભર્તૃકા સ્ત્રી કોને કહેવાય ?

(૧૨) ગાંધીયુગના કોઈપણ ચાર વાર્તાકારોનાં નામ જણાવો.

૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત : જયંત ગાડીત
(New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ નવલકથા સ્વરૂપનાં વિશિષ્ટ લક્ષણો સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રધાન નવલકથાકારોના પ્રદાનના આધારે ગુજરાતી નવલકથાનો વિકાસ આલેખો. ૧૪

૨ જયંત ગાડીતના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબળો સવિસ્તર જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ જયંત ગાડીતના સમગ્ર સાહિત્યિક અર્પણનો પરિચય કરાવો. ૧૪

૩ 'આવૃત' નવલકથાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૩ કથાનાયક આવૃતનું ચરિત્ર-ચિત્રણ કરો. ૧૪

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) 'આવૃત' નવલકથાની નિરૂપણ રીતિ

(૨) 'આવૃત' નવલકથાનો સંદેશ

(૩) પ્રીતિનું પાત્રાલેખન

(૪) 'આવૃત' નવલકથાનું ગદ્ય.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : (ગમે તે સાત) ૧૪

(૧) ગીતના ઘટકતત્ત્વો કયાં કયાં છે ?

(૨) ખંડકાવ્યનાં લક્ષણો જણાવો.

(૩) પ્રહલાદ પારેખનું ઘડતર કઈ સંસ્થામાં થયું હતું ?

(૪) પ્રહલાદ પારેખની કવિતા પર કોનો પ્રભાવ જોવા મળે છે ?

(૫) સૉનેટના પ્રકારો જણાવો.

(૬) 'બનાવટી ફૂલોને' કાવ્યમાં કયો કટાક્ષ છે ?

(૭) કાવ્યનાયકની મહેફિલો કયાં કયાં યોજાય છે ?

(૮) પ્રહલાદ પારેખની કવિતાને ઉમાશંકર જોશીએ કઈ રીતે ઓળખાવી છે ?

(૯) પ્રહલાદ પારેખનાં કયાં કાવ્યોમાં અંધકારનું કલ્પન-જોવા મળે છે ?

(૧૦) 'વાર્તા' કાવ્યની પ્રથમ બે પંક્તિ લખો.

(૧૧) 'વાંસળી' કાવ્યમાં કયા ભાવનું નિરૂપણ થયું છે ?

(૧૨) પ્રહલાદ પારેખની અનુવાદિત કૃતિઓનાં નામ જણાવો.

AAJ-5527-28 Seat No. ______

First Year B. A. (Sem. II) Examination

April/May - 2018

Gujarati : Paper - CE - 201

૧. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીનાં ઉત્તમ કાવ્યો (સંપા. રમણ સોની) (Old Course)

૨. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ 'આજ અંધાર ખુશબો ભર્યો લાગતો' પ્રહલાદ પારેખનાં કાવ્યો : (સં. વિનોદ જોશી) (New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

૧. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીનાં ઉત્તમ કાવ્યો (સંપા. રમણ સોની) (Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ગઝલ અને ખંડકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

૧ ગીત અને સૉનેટ સાહિત્યસ્વરૂપનો પરિચય આપો. ૧૪

૨ કોઈ પણ એક કાવ્યનો આસ્વાદ કરાવો : ૧૪

(૧) 'આજ મારો અપરાધ છે રાજા'

(૨) 'સ્વરાજરક્ષક'

(૩) 'કાઠિયાવાડ'.

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) 'ભરતી' કાવ્યનું શીર્ષક

(૨) 'આઠમું દિલ્હી' કાવ્યની રચનારીતિ

(૩) 'શુક્ર' કાવ્યમાં પ્રકૃતિ વર્ણન.

(૪) 'મીણબત્તી' કાવ્યમાં વિષયવસ્તુ.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) 'ક્રાન્તિનાદ' કાવ્યમાં ગરીબીનું નિરૂપણ

(૨) 'પતંગિયું ને ચંબેલી' કાવ્યમાં કવિકર્મ

(૩) 'સલામ' કાવ્યમાં નિરૂપાયેલું પ્રેમ સંવેદન

(૪) શ્રીધરાણીનાં કાવ્યમાં સમાજ ચેતનાનું નિરૂપણ.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ **સાત** ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૪

(૧) ખંડકાવ્ય ક્ષેત્રે પ્રદાન કરનાર કોઈ પણ બે કવિઓનાં નામ જણાવો.

(૨) શ્રીધરાણીના જીવનઘડતરમાં કઈ સંસ્થાઓનું યોગદાન રહ્યું છે ?

(૩) શ્રીધરાણીને બાળપણથી કયો શોખ હતો ?

(૪) ખેડૂત શા માટે સ્વામી રામદાસને ફટકારે છે ?

(૫) 'પતંગિયું ને ચંબેલી' કઈ રીતે પરીમાં રૂપાંતર પામે છે ?

(૬) અમે તો સૂરજના છડીદાર
અમે તો પ્રભાતના પોકાર - આ પંક્તિ કયા કાવ્યની છે ?

(૭) 'ભરતી' કાવ્યનું સ્વરૂપ કયું છે ?

(૮) હાથરસના હાથીને શું થવાની ઈચ્છા થઈ હતી ?

(૯) કયા કાવ્યમાં કલાકારની સંવેદના વ્યક્ત કરવામાં આવી છે ?

(૧૦) કવિ દિલ્હીને 'આઠમું દિલ્હી' કેમ કહે છે ?

(૧૧) શ્રીધરાણીના પ્રથમ કાવ્યસંગ્રહનું નામ અને પ્રગટ સાલ જણાવો.

(૧૨) 'કાઠિયાવાડ'નો પ્રદેશ કેવો છે ?

૨. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ 'આજ અંધાર ખુશબો ભર્યો લાગતો'
પ્રહલાદ પારેખનાં કાવ્યો : (સં. વિનોદ જોશી) (New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ 'ગઝલ' સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો. ૧૪

અથવા

૧ પ્રહલાદ પારેખના સાહિત્યસર્જનનો પરિચય આપો. ૧૪

૨ 'આજ અંધાર ખુશબો ભર્યો લાગતો' કાવ્ય સંગ્રહના પ્રકૃતિવિષયક કાવ્યોનું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૨ 'આજ અંધાર ખુશબો ભર્યો લાગતો' કાવ્યોનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

૩ નીચેનામાંથી કોઈ **એક** કાવ્યનો આસ્વાદ કરાવો : ૧૪

(૧) 'વાંસળી'

(૨) 'વાતો'

(૩) 'ધેરૈયા'

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) પ્રહલાદ પારેખના કાવ્યોમાં ભાષાશૈલી

(૨) 'આજ' કાવ્યમાં કવિની નિસર્ગપ્રીતિ

(૩) પ્રહલાદ પારેખની ગીત રચનાઓ

(૪) 'પરબ' કાવ્યનો આસ્વાદ.

૫ નીચેનામાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૧૪

(૧) નવલકથાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(૨) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલકથા કઈ ? એના લેખકનું નામ આપો.

(૩) 'મળેલા જીવ' નવલકથાના લેખકનું નામ આપી આ નવલકથાનો પ્રકાર જણાવો.

(૪) જાનપદી નવલકથાઓનાં નામ જણાવો.

(૫) જયંત ગાડીતના જીવન વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૬) જયંત ગાડીતની નવલકથાઓનાં નામ આપો.

(૭) 'આવૃત'માં આવતા પાત્રોનાં નામ આપો.

(૮) 'આવૃત' કોલેજમાં ડિનર કેમ લેતો નથી ?

(૯) 'આવૃત' નવલકથામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓનાં નામ જણાવો.

(૧૦) 'આવૃત'ના મનમાં કયો વિચાર ચાલ્યા કરે છે.

(૧૧) મસ્તીની વકૃતસ્પર્ધાનો વિષય કયો હતો ?

(૧૨) પ્રીતિના ભાઈએ આવૃત વિશે કયો અભિપ્રાય બાંધ્યો.

AAK-5546-47 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Gujarati : CE - 202

1. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ (ભાગ-૧)**

સંપાદક : રઘુવીર ચૌધરી *(Old Course)*

2. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત-જયંત ગાડીત**

(New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

1. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ (ભાગ-૧)**

સંપાદક : રઘુવીર ચૌધરી *(Old Course)*

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ટૂંકીવાર્તાની વ્યાખ્યા આપી તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ મુખ્ય સર્જકોને આધારે ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાની વિકાસરેખા ચર્ચો. ૧૪

૨ 'પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ' (ભાગ-૧) ના વિશેષો વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૨ 'પોસ્ટ ઓફિસ' વાર્તાનો આસ્વાદ કરાવી, ધૂમકેતુની વિશેષતા ચર્ચો. ૧૪

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪

(૧) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાનો ધ્વનિ

(૨) 'આભલાનો ટુકડો' વાર્તાનું કથાવસ્તુ

(૩) 'વહુ અને ઘોડો' વાર્તામાં વસ્તુતત્વ

(૪) 'ધાડ' વાર્તાની પાત્રસૃષ્ટિ

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'આ ઘેર પેલે ઘેર' વાર્તાનો અંત

(૨) 'વિનિપાત' વાર્તાનો અંત

(૩) 'જી'બા' વાર્તાની વિશેષતા ચર્ચો.

(૪) 'લોહીનું ટીપું'..... વાર્તાનો અંત.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) નવલિકા સ્વરૂપ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૨) દ્વિરેફે આપેલી ટૂંકીવાર્તાની વ્યાખ્યા આપો.

(૩) ગુજરાતીની પ્રથમ નવલિકા કઈ ? તેના લેખકનું નામ આપો.

(૪) 'સૌભાગ્યવતી' વાર્તાના પાત્રોના નામ જણાવો.

(૫) 'પોસ્ટ-ઓફિસ' વાર્તાનો કેન્દ્રવર્તી વિચાર રજૂ કરો.

(૬) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાના અંતમાં શું બને છે ?

(૭) 'લોહીનું ટીપું' નવલિકાનો અંત જણાવો.

(૮) જયંત ખત્રીની ત્રણ નવલિકાઓના નામ આપો.

(૯) સદાશિવ ટપાલીને કોની સાથે પ્રેમ છે ? તેનું પરિણામ શું આવે છે ?

(૧૦) 'જગમોહને શું જોવું ?' વાર્તામાં જગમોહનને કયા લેખકની વાર્તા યાદ આવી ?

(૧૧) ચાર દલિત વાર્તાકારોનાં નામ આપો.

(૧૨) ચાર ગુજરાતી સ્ત્રીનવલિકાકારોના નામ આપો.

2. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત-જયંત ગાડીત

(New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ ગુજરાતી નવલકથાની વિકાસરેખા આલેખો. ૧૪

૨ જયંત ગાડીતના સર્જક વ્યક્તિત્વને પ્રેરનારા પોષક પરિબળો વિશે જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ જયંત ગાડીતના સાહિત્યિક સર્જનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ 'આવૃત'નો સમગ્રલક્ષી આસ્વાદ કરાવો. ૧૪

અથવા

૩ 'આવૃત' નવલકથાના આધારે કથા નાયકની મનઃસ્થિતિ વિશે જણાવો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) 'આવૃત'ની ભાષાશૈલી

(૨) 'આવૃત'નો અંત

(૩) 'આવૃત'ના પાત્રો

(૪) 'આવૃત'નું વિષયવસ્તુ

૫ નીચેનામાંથી સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો : ૧૪

(૧) નવલકથાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(૨) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલકથા કઈ? એના લેખકનું નામ આપો.

(૩) 'મળેલા જીવ' નવલકથાના લેખકનું નામ આપી આ નવલકથાનો પ્રકાર જણાવો.

(૪) જાનપદી નવલકથાઓનાં નામ જણાવો.

(૫) જયંત ગાડીતના જીવન વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૬) જયંત ગાડીતની નવલકથાઓનાં નામ આપો.

(૭) 'આવૃત'માં આવતા પાત્રોનાં નામ આપો.

(૮) 'આવૃત' કોલેજમાં ડિનર કેમ લેતો નથી ?

(૯) 'આવૃત' નવલકથામાં આવતા વિદ્યાર્થીઓનાં નામ જણાવો.

(૧૦) 'આવૃત'ના મનમાં કયો વિચાર ચાલ્યા કરે છે.

(૧૧) મસ્તીની વકૃતસ્પર્ધાનો વિષય કયો હતો ?

(૧૨) પ્રીતિના ભાઈએ આવૃત વિશે કયો અભિપ્રાય બાંધ્યો.

AAK-5546-47-5970-4

AAK-5546-47 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Gujarati : CE - 202

1. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ (ભાગ-૧)**
સંપાદક : રઘુવીર ચૌધરી *(Old Course)*

2. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત-જયંત ગાડીત**
(New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

1. **ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ (ભાગ-૧)**
સંપાદક : રઘુવીર ચૌધરી *(Old Course)*

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ ટૂંકીવાર્તાની વ્યાખ્યા આપી તેનાં લક્ષણોની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ મુખ્ય સર્જકોને આધારે ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તાની વિકાસરેખા ચર્ચો. ૧૪

૨ 'પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ' (ભાગ-૧) ના વિશેષો વિગતે સમજાવો. ૧૪

અથવા

૨ 'પોસ્ટ ઓફિસ' વાર્તાનો આસ્વાદ કરાવી, ધૂમકેતુની વિશેષતા ચર્ચો. ૧૪

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે) ૧૪

(૧) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાનો ધ્વનિ

(૨) 'આભલાનો ટુકડો' વાર્તાનું કથાવસ્તુ

(૩) 'વહુ અને ઘોડો' વાર્તામાં વસ્તુતત્વ

(૪) 'ધાડ' વાર્તાની પાત્રસૃષ્ટિ

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'આ ઘેર પેલે ઘેર' વાર્તાનો અંત

(૨) 'વિનિપાત' વાર્તાનો અંત

(૩) 'જી'બા' વાર્તાની વિશેષતા ચર્ચો.

(૪) 'લોહીનું ટીપું'..... વાર્તાનો અંત.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) નવલિકા સ્વરૂપ વિશે ટૂંકમાં જણાવો.

(૨) દ્વિરેફે આપેલી ટૂંકીવાર્તાની વ્યાખ્યા આપો.

(૩) ગુજરાતીની પ્રથમ નવલિકા કઈ ? તેના લેખકનું નામ આપો.

(૪) 'સૌભાગ્યવતી' વાર્તાના પાત્રોના નામ જણાવો.

(૫) 'પોસ્ટ-ઓફિસ' વાર્તાનો કેન્દ્રવર્તી વિચાર રજૂ કરો.

(૬) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાના અંતમાં શું બને છે ?

(૭) 'લોહીનું ટીપું' નવલિકાનો અંત જણાવો.

(૮) જયંત ખત્રીની ત્રણ નવલિકાઓના નામ આપો.

(૯) સદાશિવ ટપાલીને કોની સાથે પ્રેમ છે ? તેનું પરિણામ શું આવે છે ?

(૧૦) 'જગમોહને શું જોવું ?' વાર્તામાં જગમોહનને કયા લેખકની વાર્તા યાદ આવી ?

(૧૧) ચાર દલિત વાર્તાકારોનાં નામ આપો.

(૧૨) ચાર ગુજરાતી સ્ત્રીનવલિકાકારોના નામ આપો.

2. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત-જયંત ગાડીત

(New Course)

સૂચના : જમણી બાજુના આંકડા જે તે પ્રશ્નોના ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપની લાક્ષણિકતાઓની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ ગુજરાતી નવલકથાની વિકાસરેખા આલેખો. ૧૪

૨ જયંત ગાડીતના સર્જક વ્યક્તિત્વને પ્રેરનારા પોષક પરિબળો વિશે જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ જયંત ગાડીતના સાહિત્યિક સર્જનની ચર્ચા કરો. ૧૪

૩ 'આવૃત'નો સમગ્રલક્ષી આસ્વાદ કરાવો. ૧૪

અથવા

૩ 'આવૃત' નવલકથાના આધારે કથા નાયકની મનઃસ્થિતિ વિશે જણાવો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) 'આવૃત'ની ભાષાશૈલી

(૨) 'આવૃત'નો અંત

(૩) 'આવૃત'ના પાત્રો

(૪) 'આવૃત'નું વિષયવસ્તુ

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈપણ સાત)

(૧) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલકથા કઈ ? તેના સર્જકનું નામ જણાવો.

(૨) નવલકથા ઉપરાંત કેશુભાઈ દેસાઈએ ગુજરાતી સાહિત્યના કયા કયા સ્વરૂપોમાં પ્રદાન આપેલ છે ?

(૩) કેશુભાઈ દેસાઈની કોઈપણ ચાર નવલકથાઓનાં નામ આપો.

(૪) ગુજરાતી સાહિત્યની કોઈપણ ચાર જાનપદી નવલકથાઓનાં નામ આપો.

(૫) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના ગદ્યનાં કોઈપણ ચાર સ્વરૂપો જણાવો.

(૬) કેશુભાઈ દેસાઈનો જન્મ ક્યારે અને ક્યાં થયેલો ?

(૭) રંગુસિંહ કયા કારણસર આત્મહત્યા કરે છે ?

(૮) ફૂલજીનું બાહ્ય વ્યક્તિત્વ જણાવો.

(૯) રંગુસિંહ સોનબાને શા માટે મારી નાખે છે ?

(૧૦) 'જોબનવન' નવલકથાનો અંત જણાવો.

(૧૧) મશરૂ કયા ગામનો અને કઈ જ્ઞાતિનો હતો ?

(૧૨) કેશુભાઈ દેસાઈની કઈ નવલકથાનો હિન્દીમાં દિમક નામે અનુવાદ થયેલો છે ?

AAL-5565-5566 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Gujarati : EO - 205

(૧) સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'પૃથિવી વલ્લભ' ક.મા. મુનશી

(Old Course)

(૨) સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'જોબનવન' કેશુભાઈ દેસાઈ

(New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

(૧) સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'પૃથિવી વલ્લભ' ક.મા. મુનશી

(Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ નવલકથાકાર ક.મા. મુનશીના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ ગુજરાતી સાહિત્યક્ષેત્રે ક.મા. મુનશીએ આપેલા સમગ્ર પ્રદાનને મૂલવો.

૨ નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપના વિવિધ ઘટકતત્વોનો પરિચય આપો.

અથવા

૨ ગુજરાતી નવલકથા ક્ષેત્રે ક.મા. મુનશીનું પ્રદાન મૂલવો.

૩ ઐતિહાસિક નવલકથા તરીકે 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.

અથવા

૩ 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથામાં મુંજના પાત્રની વિશેષતાઓ જણાવો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

(૧) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાનો આરંભ

(૨) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથામાં મૃણાલવતીનું પાત્ર

(૩) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાની ભાષા

(૪) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથામાં વર્ણનકલા.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈપણ સાત)

(૧) ગુજરાતી સાહિત્યની પ્રથમ નવલકથા કઈ ? તેના સર્જકનું નામ જણાવો.

(૨) ક.મા.મુનશીએ ગુજરાતી સાહિત્યના કયા કયા સ્વરૂપોમાં કામ કરેલ છે.

(૩) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાનો આરંભ જણાવો.

(૪) 'પૃથિવી વલ્લભ' શીર્ષક સમજાવો.

(૫) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાનાં પુરૂષ પાત્રો જણાવો.

(૬) મુંજના પાત્રની બે વિશેષતાઓ જણાવો.

(૭) પ્રથમ દ્રષ્ટિએ મુંજને જોતાં મૃણાલવતી કેવું અનુભવે છે ?

(૮) તૈલપ રાજાનો ટૂંકમાં પરિચય આપો.

(૯) ક.મા. મુનશીની ઐતિહાસિક નવલકથાઓ ઉપર કયા સર્જકની અસર જોવા મળે છે ?

(૧૦) હાથી પાસે જતાં મુંજ કેમ ખંચાયો ?

(૧૧) 'પૃથિવી વલ્લભ' ગભરાય તો પૃથિવીનું શું થાય ?

(૧૨) 'પૃથિવી વલ્લભ' નવલકથાનો અંત જણાવો.

(૨) સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ - 'જોબનવન' કેશુભાઈ દેસાઈ

(New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ સર્જક ડૉ. કેશુભાઈ દેસાઈના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબળોની ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ ગુજરાતી નવલકથા ક્ષેત્રે કેશુભાઈ દેસાઈના પ્રદાનને મૂલવો.

૨ 'જોબનવન' નવલકથાને આધારે નવલકથાકાર કેશુભાઈ દેસાઈના વિશેષો જણાવો.

અથવા

૨ 'જોબનવન' નવલકથામાં નિરૂપિત પુરૂષપાત્રોની ચર્ચા કરો.

૩ 'જોબનવન' નવલકથાની વસ્તુ સંકલનાની ચર્ચા કરો.

અથવા

૩ 'જોબનવન' ગ્રામજીવનની ઉત્તમ નવલકથા છે. આ વિધાનની ચર્ચા કરો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈપણ બે)

(૧) 'જોબનવન' નવલકથાનો આરંભ

(૨) 'જોબનવન' નવલકથાના શીર્ષકની યથાર્થતા

(૩) 'જોબનવન' નવલકથામાં નિરૂપિત સ્ત્રીપાત્રો

(૪) 'જોબનવન' નવલકથાની ભાષાશૈલી.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ **સાત**)

(૧) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ પદ્ય પ્રકારો જણાવો.

(૨) પ્રહલાદ પારેખ કયા યુગના કવિ છે ?

(૩) પ્રહલાદ પારેખ કયા સમયગાળામાં આંદોલનમાં ભાગ લીધેલ ?

(૪) સોનેટના પ્રકાર કેટલા છે ? કયા કયા ?

(૫) પ્રહલાદ પારેખનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયેલો ?

(૬) પ્રહલાદ પારેખની કવિતામાં કયા કયા વિષયોનું નિરૂપણ જોવા મળે છે ?

(૭) પ્રહલાદ પારેખની કવિતા તમને ગમી ? શા માટે ?

(૮) પ્રહલાદ પારેખની કવિતામાં કયા છંદનું પ્રભુત્વ જોવા મળે છે ?

(૯) 'ધરતીના તળ' કાવ્યનો ધ્વનિ સ્પષ્ટ કરો.

(૧૦) પ્રહલાદ પારેખે કઈ કઈ સંસ્થાઓમાંથી શિક્ષણ મેળવેલ છે ?

(૧૧) 'આપણે ભરોસે' કાવ્ય દ્વારા કવિ શું કહેવા માંગે છે ?

(૧૨) પ્રહલાદ પારેખના વિવિધ કાવ્યસંગ્રહોનાં નામ આપો.

AAH-5505-06 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination
April/May – 2018
Gujarati : Paper - CC-201

૧. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીના ઉત્તમ કાવ્યો (Old Course)

૨. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - આજ અંધાર ખુશ્બો ભર્યો લાગતો (New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

૧. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીના ઉત્તમ કાવ્યો (Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ગીત અને ગઝલ સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો.

અથવા

૧ કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીના સમગ્ર સાહિત્યિક પ્રદાનને મૂલવો.

૨ કૃષ્ણલાલ શ્રીધરાણીના ઉત્તમ કાવ્યોને આધારે કવિ તરીકેના શ્રીધરાણીના વિશેષો જણાવો.

અથવા

૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક કાવ્યનો રસાસ્વાદ કરાવો :

(૧) હાથ રસનો હાથી

(૨) ભરતી

(૩) આઠમું દિલ્હી.

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ **બે**)

(૧) શ્રીધરાણીનાં કાવ્યોમાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ

(૨) શ્રીધરાણીનાં કાવ્યોમાં સૉનેટો

(૩) શ્રીધરાણીનાં કાવ્યોમાં બાળ કાવ્યો

(૪) શ્રીધરાણીની કાવ્યશૈલી.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ **બે**)

(૧) 'શુક' કાવ્યનો ધ્વનિ

(૨) 'ગાંધીજી'ને કાવ્યની વિશેષતાઓ

(૩) 'સ્વરાજ્ય રક્ષા' કાવ્યનું વિષયવસ્તુ

(૪) ''કાઠિયાવાડ' કાવ્યમાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ.

૫ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : (કોઈ પણ **સાત**)

(૧) અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રમુખ પદ્ય પ્રકારો જણાવો.

(૨) શ્રીધરાણીના જીવન ઘડતરમાં કઇ કઇ સંસ્થાઓનું યોગદાન રહેલું છે ?

(૩) શ્રીધરાણીનું જન્મ સ્થળ અને જન્મ સાલ જણાવો.

(૪) શ્રીધરાણીએ કયા કયા સ્થળેથી શિક્ષણ પ્રાપ્ત કરેલ છે ?

(૫) શ્રીધરાણીના કાવ્ય સર્જનના ત્રણ તબક્કાઓ જણાવો.

(૬) શ્રીધરાણીનો મરણોત્તર કાવ્ય સંગ્રહ કયો છે ?

(૭) શ્રીધરાણીનો પ્રિય છંદ કયો છે ?

(૮) 'મીણબત્તી' કાવ્યમાં કવિ કેવી કલ્પના કરે છે ?

(૯) સ્વામી રામદાસ ખેડૂતને કેવી સજા ફરમાવે છે ?

(૧૦) કવિ જવાન ડોસલો કોને કહે છે ? શા માટે ?

(૧૧) સર્જક શ્રેષ્ઠ આંગળામાં કોનો પ્રશ્ચાતાપ છે ?

(૧૨) ક્રાન્તિનાદ કઇ રીતે ઉત્પન્ન થાય છે ?

૨. પદ્યકૃતિનો અભ્યાસ - આજ અંધાર ખુશ્બો ભર્યો લાગતો (New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ **સરખા** છે.

૧ ખંડકાવ્ય સાહિત્ય સ્વરૂપનો પરિચય આપો.

અથવા

૧ કવિ તરીકેના પ્રહલાદ પારેખના સાહિત્યિક ઘડતર પરિબળોની ચર્ચા કરો.

૨ 'આજ અંધાર ખુશ્બો ભર્યો લાગતો' કાવ્ય સંગ્રહને આધારે કવિ પ્રહલાદ પારેખના વિશેષો ચર્ચો.

અથવા

૨ 'આજ અંધાર ખુશ્બો ભર્યો લાગતો' કાવ્ય સંગ્રહનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો.

૩ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક કાવ્યનો આસ્વાદ કરાવો :

(૧) વાંસળી

(૧) આપણે ભરોસે

(૩) જૂઈ

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ **બે**)

(૧) 'ધરતીનાં તળ' કાવ્યનો ધ્વનિ

(૨) 'આપણે ભરોસે' કાવ્યનું વિષયવસ્તુ

(૩) પ્રહલાદ પારેખની કવિતામાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ

(૪) પ્રહલાદ પારેખની કાવ્યશૈલી.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ **સાત** પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો : ૧૪

(૧) કોઈ પણ બે આધુનિક ગુજરાતી નવલકથાકારનાં નામ જણાવી તેમની એક એક કૃતિનું નામ લખો.

(૨) ગુજરાતી નવલકથાના કોઈ પણ બે પ્રકાર જણાવી તેમનું એક એક ઉદાહરણ જણાવો.

(૩) જયંત ગાડીત કયા વિષય પર પીએચ.ડી.ની પદવી મેળવે છે.

(૪) જયંત ગાડીતની આવૃત સિવાયની બે નવલકથા જણાવો.

(૫) જયંત ગાડીતના વિવેચન અને સંપાદન ગ્રંથનું એક એક નામ જણાવો.

(૬) કોલેજમાં યોજાયેલ જમણવારમાં આવૃત કેમ જમતો નથી ?

(૭) આવૃત ઘર બદલવાની પ્રીતિને કેમ ના પાડે છે ?

(૮) શારદીના પતિને મિલમાંથી કેવા આક્ષેપસર છૂટો કરવામાં આવે છે ?

(૯) પેપર તપાસતાં આવૃતને ઉબકા આવે એવો ભાવ કેમ થઈ આવે છે ?

(૧૦) પોતાના વિચારોથી વિરુદ્ધના પ્રીતિના વર્તનથી આવૃતને કેવું સ્વપ્ન આવે છે.

(૧૧) શિક્ષણ જગતમાં વ્યાપ્ત દૂષિત વાતાવરણી આવૃત જેવા પ્રમાણિક માણસની કેવી દશા થાય છે ?

(૧૨) જીવનના અંતિમ વરસોમાં જયંત ગાડીત કોના પ્રભાવ તળે આવી કઈ નવલકથા લખે છે ?

AAI-5516-17 Seat No. ________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

Gujarati : CC-202

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ ભાગ - ૧
(સંપા.- રઘુવીર ચૌધરી) ***(Old Course)***

૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત : જયંત ગાડીત
(New Course)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

૧. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : પ્રશિષ્ટ નવલિકાઓ ભાગ - ૧
(સંપા.- રઘુવીર ચૌધરી) ***(Old Course)***

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ નવલિકા સ્વરૂપનાં વ્યાવર્તક લક્ષણો ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૧ પ્રમુખ નવલિકાકારોના પ્રદાનના આધારે ગુજરાતી નવલિકાની વિકાસરેખા આલેખો. ૧૪

૨ નીચેનામાંથી ગમે તે એક વાર્તાનો આસ્વાદ કરાવો : ૧૪

(૧) સૌભાગ્યવતી !

(૨) ધાડ

(૩) પોસ્ટઓફિસ

૩ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'જી'બા' વાર્તાનો આરંભ

(૨) કસ્તુરનું પાત્રાલેખન

(૩) 'જક્ષણી' વાર્તાનો અંત

(૪) બેચરનું પાત્રાલેખન.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'વહુ અને ઘોડો'માં સ્ત્રી સંવેદના

(૨) 'બુદ્ધિવિજય' વાર્તાનો પરિવેશ

(૩) 'રજપૂતાણી' શીર્ષકની યોગ્યતા

(૪) 'આ ઘેર પેલે ઘેર'માં કુટુંબજીવન.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) ટૂંકીવાર્તાની કોઈપણ એક વ્યાખ્યા આપો.

(૨) અનુઆધુનિક યુગના કોઈપણ બે વાર્તાકારો અને તેમના એક એક વાર્તાસંગ્રહનું નામ જણાવો.

(૩) રા.વિ. પાઠકનાં ઉપનામ જણાવો.

(૪) અલી લક્ષ્મીદાસને શું આપે છે ?

(૫) ચારણ ગરાસિયા પાસેથી શું વચન લે છે ?

(૬) ઘેલા અને પ્રાણજીવન વચ્ચેનો કોઈ એક સંવાદ લખો.

(૭) મથુરના મૃત્યુ પાછળ જીવી શેનું દાન કરે છે ?

(૮) જયંતિ દલાલની બે વાર્તાઓનાં નામ જણાવો.

(૯) 'સદાશિવ ટપાલી' વાર્તામાં રજૂ થયેલ મંગળાની વેદના જણાવો.

(૧૦) 'વિનિપાત' વાર્તામાં આવતાં પાત્રોનાં નામ જણાવો.

(૧૧) પ્રોષિતભર્તૃકા સ્ત્રી કોને કહેવાય ?

(૧૨) ગાંધીયુગના કોઈપણ ચાર વાર્તાકારોનાં નામ જણાવો.

૨. ગદ્યકૃતિનો અભ્યાસ : આવૃત : જયંત ગાડીત
(New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ નવલકથા સ્વરૂપનાં વિશિષ્ટ લક્ષણો સમજાવો. ૧૪

અથવા

૧ ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રધાન નવલકથાકારોના પ્રદાનના આધારે ગુજરાતી નવલકથાનો વિકાસ આલેખો. ૧૪

૨ જયંત ગાડીતના સર્જક વ્યક્તિત્વને ઘડનારાં પરિબળો સવિસ્તર જણાવો. ૧૪

અથવા

૨ જયંત ગાડીતના સમગ્ર સાહિત્યિક અર્પણનો પરિચય કરાવો. ૧૪

૩ 'આવૃત' નવલકથાનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૩ કથાનાયક આવૃતનું ચરિત્ર-ચિત્રણ કરો. ૧૪

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે બે) ૧૪

(૧) 'આવૃત' નવલકથાની નિરૂપણ રીતિ

(૨) 'આવૃત' નવલકથાનો સંદેશ

(૩) પ્રીતિનું પાત્રાલેખન

(૪) 'આવૃત' નવલકથાનું ગદ્ય.

AAG-5502 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

FE-205 : Sanskrit Compulsory

(स्वप्नवासवदत्तम् – अंक – ४, ५, ६ – भासः)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

१ (અ) ગમે તે **ત્રણ** શ્લોકોનો અનુવાદ કરો : ९

(१) कामेनोज्जयिनीं गते मयि तदा कामप्यवस्थां गते
दृष्ट्वा स्वैरमवन्तिराजतनयां पञ्चेषवः पातिताः ।
तैरद्यापि सशल्यमेव हृदयं भूयंच विद्धा वयं
पञ्चेषुर्मदनो यदा कथमयं षष्ठः शरः पातितः ॥

(२) दुःखं त्यक्तुं बद्धमूलोऽनुरागः
स्मृत्वा स्मृत्वा याति दुखं नवत्वम् ।
यात्रा त्वेषा यद् विमुच्येह बाष्पं
प्राप्तानृण्या याति बुद्धिः प्रसादम् ॥

(३) शय्या नावनता तथास्तुतसमा न व्याकुलप्रच्छदा
न क्लिष्ठं हि शिरोपधानममलं शीर्षाभिघातौषधैः ।
रोगे दृष्टिविलोभनं जनयितुं शोभा न काचित् कृता
प्राणी प्राप्य रुजा पुनर्न शयनं शीघ्रं स्वयं मुञ्चति ॥

(४) भिन्नास्ते रिपवो भवद्गुणरताः पौराः समाश्वासिताः
पार्ष्णी यापि भवत्प्रयाण समये तस्या विधानं कृतम् ।
यद् यत् साध्यमरिप्रमाथजननं तत् तन्मयानुष्ठितं
तीर्णा चापि बलैर्नदी त्रिपथगा वत्साश्च हस्ते तव ॥

(૫) किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे
कन्या मयाप्यपहृता न च रक्षिता सा ।
भाग्यैश्चलैर्महदवाप्तगुणोपघातः
पुत्रः पितुर्जनितरोष इवास्मि भीतः ॥

(બ) ગમે તે **બે** સસંદર્ભ સમજાવો : ૫

(१) अनतिक्रमणीयो हि विधिः ।

(२) स्त्रीस्वभावस्तु कातरः ।

(३) समुद्रगृहके किल शय्यास्तीर्णा ।

(४) आर्थिस्वं नाम शरीरमपराध्यति ।

૨ 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકનો ઉદયન કુલીન, સાચો પ્રેમી અને આદર્શ પતિ છે.' - આ વિધાનની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૨ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્નું મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

૩ પ્રમદવન દશ્ય અને તેનું નાટ્યગત મહત્ત્વ ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૩ સ્વપ્નવાસવદત્તમ્ નાટકના પાંચમા અંકનું રસદર્શન કરાવો. ૧૪

૪ ગમે તે **બે** વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) વાસવદત્તાના પાત્રની વિશેષતા.

(૨) ચતુર્થ અંકનો પ્રવેશક.

(૩) પદ્માવતીની શીર્ષવેદના.

(૪) સ્વપ્નવાસવદત્તમ્માં રસ.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ **સાત** પ્રશ્નોના **એક-બે** વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) વિદૂષકના મતે સુખ કોને કહેવાય ?

(૨) પદ્માવતી કોની સાથે પ્રમદવનમાં જાય છે ? શા માટે ?

(૩) ઉદયને પ્રમદવનમાં શું જોયું ? તે દશ્ય તેને કેવું લાગ્યું ?

(૪) ઊડતાં ભમરા-ભમરીને જોઈને ઉદયને શો નિર્ણય કર્યો ?

(૫) ચોથા અને પાંચમા અંક વચ્ચે કયો અર્થોપક્ષેપક પ્રયોજાયો છે ?

(૬) સ્વપ્નમાંથી જાગેલો ઉદયન વાસવદત્તાને કેમ ન જાણી શક્યો ?

(૭) કાંચુકીએ ચોથા અંકના અંતે ઉદયનને શું જણાવ્યું ?

(૮) સ્વપ્નદશ્યની શી અગત્ય છે ?

(૯) કોને લીધે ઉદયનની સ્મૃતિ બગડી છે ?

(૧૦) રાજ્યલક્ષ્મીને કોણ ભોગવી શકે છે ?

(૧૧) યૌગન્ધરાયણ ઉદયન વિશે શો મત ધરાવે છે ?

(૧૨) વાસવદત્તાએ પદ્માવતીની ક્ષમાયાચનાનો શો પ્રતિભાવ આપ્યો ?

AAJ-5531 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2018

CE-201 : Sanskrit

(सभापर्व अ. ५७–६२ & व्याकरणम्)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

१ ગમે તે **ચાર** શ્લોકોની અનુવાદ સહિત સમજૂતિ આપો : **१४**

(१) उत्सङ्गेन व्याल इवाहृतोऽसि मार्जारवत्पोषकं चोपहंसि ।
भर्तध्नत्वान्न हि पापीय आहुस्तस्मातक्षतः किन बिभेषि पापात् ॥
(५७–३)

(२) न श्रेयसे नीयते मन्दबुद्धिः स्त्री श्रोत्रियस्येव गृहे प्रदुष्टा ।
ध्रुवं न रोचेद्भरतर्षभस्य पतिः कुमार्या इव षष्टिवर्षः ॥
(५७–१५)

(३) गर्ते मतः प्रपतति प्रमटाः स्थाणुमृच्छति ।
ज्येष्ठो राजन्वरिष्ठोऽसि नमस्ते भरतर्षभ ॥ (५८–१८)

(४) आशीविषाः शिरसि ते पूर्णकोशा महाविषाः ।
मा कोपिष्टाः सुमन्दात्मन्मा गमस्तवं यमक्षयम् ॥ (५९–३)

(५) त्यजेत् सर्वां पृथिवीं समृद्धां युधिष्ठिर सत्यमथो न जह्यात् ।
उक्तं जितोऽस्मीति च पाण्डवेन तस्मान्न शक्नोमि विवेक्तुमेतत् ॥
(६०–८१)

(६) यो वै प्रश्नं न विब्रूयाद्वितथं वापि निर्दिशेत् ।
के वै तस्य परे लोकास्तन्ममाचक्ष्व प्रच्छतः ॥ (६१–६६)

(७) कुलेषु जाताः कल्याणि व्यसनाभ्याहता मृशम् ।
धर्म्यान्मार्गान्न च्यवन्ते यथा नस्त्वं वधूः स्थिता ॥ (६२–१८)

(८) लोभो धर्मस्य नाशाय भगवन्नाहमुत्सहे ।
अनर्हा वरमादातुं तृतीयं राजसत्तम ॥ (६३–३४)

૨ મહાભારત એ એક મહાકાવ્ય છે કે વિરાટ કાવ્ય ? - ચર્ચો. **૧૪**

અથવા

૨ દ્રૌપદીનું પાત્રાલેખન કરો. **૧૪**

૩ 'મહાભારત એ ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિશ્વકોશ છે'. આ વિધાનની ચર્ચા કરો. **૧૪**

અથવા

૩ 'દ્રૌપદી વસ્ત્રાહરણ'નું સમીક્ષાત્મક મૂલ્યાંકન કરો. **૧૪**

૪ ગમે તે **બે** વિશે ટૂંકનોંધ લખો : **૧૪**

(૧) सभापर्व – शीर्षक

(૨) દ્રૌપદીનો આર્તનાદ

(૩) સુધન્વા આખ્યાન

(૪) ધૃતરાષ્ટ્રે દ્રૌપદીને આપેલા વરદાન

૫ ગમે તે **સાત** વિશે **બે-ત્રણ** વાક્યોમાં જવાબ આપો : **૧૪**

(૧) વિદુરના ઉપદેશમાં શું જોવા મળે છે ?

(૨) દ્યૂત પૂર્વે યુધિષ્ઠિરે કરેલ દ્રૌપદીનું ટૂંકમાં વર્ણન કરો.

(૩) સભામાં આવેલી દ્રૌપદીનાં વચનો ટૂંકમાં વર્ણવો.

(૪) દ્રૌપદીના વસ્ત્રાહરણ પ્રસંગે કઈ ઘટના બની ?

(૫) ધર્મ અંગે કર્ણના વિચારો જણાવો.

(૬) ભીમની પ્રતિજ્ઞા પછી ધૃતરાષ્ટ્રના ઘરમાં કઈ ઘટના બની ?

(૭) વિદુર દ્રૌપદીને જીતાયેલી કેમ માનતા નથી ?

(૮) વર્તમાનકાળ પ્રથમ પુરૂષ એકવચનનાં રૂપો આપો : (ગમે તે **બે**)

दिव्, कूप्, कथ, गण् ।

(૯) વર્તમાનકાળ ત્રીજો પુરૂષ બહુવચનનાં રૂપો આપો : (ગમે તે **બે**)

नश्, जन्, चुर्. भक्ष ।

(૧૦) હ્યસ્તન ભૂતકાળ પ્રથમ પુરૂષ બહુવચનનાં રૂપો આપો : (ગમે તે **બે**)

दिव्, चुर, कूप्, जन् ।

(૧૧) હ્યસ્તન ભૂતકાળ ત્રીજો પુરૂષ એકવચનનાં રૂપો આપો : (ગમે તે **બે**)

भक्ष, कथ्, नश्, जन ।

(૧૨) રૂપો ઓળખાવો : (ગમે તે **બે**)

नश्यति, जायामहे, अकुप्यन्, अनश्यः ।

AAL-5569 Seat No.________

B. A. (Sem. II) Examination
April / May - 2018
EO-205 : Sanskrit
(भर्तृहरि विरचितम् – नीतिशतकम्)

Time : 3 Hours] [Total Marks : 70

१ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ **ત્રણ** શ્લોકોનું ભાષાન્તર કરો : ૯

(१) लभेत सिक्तासु तैलमपि यत्नः पीडयन्
पिबेच्च मृगतृष्णिकासु सलिलं पिपासार्दितः ।
कदाचिदपि पर्यटन शशविषाणमासादयेत्
न तु प्रतिनिविष्टमूर्खजनचित्तमाराधयेत् ॥

(२) हर्तुर्याति न गोचरं किमपि शं पुष्णाति यत्सर्वदा–
प्यर्थिभ्यः प्रतिपाद्यमानमनिशं प्राप्नोति वृद्धिं पराम् ।
कल्पान्तेष्वपि न प्रयाति निधनं विद्याख्यमन्तर्धनं
येषां तान्प्रति मानमुज्झत नृपाः कस्तैः सहः स्पर्धते ॥

(३) केयूराणि न भूषयन्ति पुरूषं हारा न चंद्रोज्वला
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालंकृता मूर्धजाः ।
वाण्येका समलंकरोति पुरूषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥

(४) वहति भुवनश्रेणीं शेषः फणाफलकस्थितां
कमठपतिना मध्येपृष्ठं सदा स च धार्यते ।
तमपि कुरुते क्रोडाधीनं पयोदधिरनादराद्–
अहह ! महतां निःसीमानश्चरित्रविभूतयः ॥

(૫) लोभश्चेदगुणेन किं पिशुनता यद्यस्ति किं पातकैः
सत्यं च त्तपसा च किं शुचि मनो यद्यस्ति तीर्थेन किम् ?
सौजन्यं यदि किं गुणैः स्वमहिमा यद्यस्ति किं मंडनैः
सद्विद्या यदिकिं धनैरपयशो यद्यस्ति किं मृत्युना ॥

(બ) ગમે તે **બે** સસંદર્ભ સમજાવો : ૫

(१) ज्ञानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि नरं न रंजयति ।
(२) विवेकभ्रष्टानां भवति विनिपातः शतमुखः ।
(३) सत्संगतिः कथय किं न करोति पुंसाम् ।
(४) सर्वे गुणाः कांचनम् आश्रयन्ते ।

૨ શતકકાવ્યની પરંપરા જણાવી, ભર્તૃહરિના શતકોનો પરિચય કરાવો. ૧૪

અથવા

૨ નીતિશતકનું રસદર્શન કરો. ૧૪

૩ મુક્તકનાં લક્ષણો જણાવી, ભર્તૃહરિનું મુક્તકકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૪

અથવા

૩ નીતિશતકને આધારે ભર્તૃહરિની શૈલીની સમીક્ષા કરો. ૧૪

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (ગમે તે **બે**) ૧૪

(૧) સજ્જન પ્રસંશા
(૨) ધનનું મહત્ત્વ
(૩) મૂર્ખની નિંદા
(૪) ભર્તૃહરિનું જીવન

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ **સાત** પ્રશ્નોના જવાબ **એક-બે** વાક્યોમાં આપો : ૧૪

(૧) અગ્નિપુરાણકારે આપેલ મુક્તકનાં લક્ષણો જણાવો.
(૨) સુભાષિત અંતઃકરણમાંજ જીર્ણ કેમ થાય છે ?
(૩) ભર્તૃહરિના મતે કેવા પુરૂષો ઉપર સમાજની સુવ્યવસ્થા નિર્ધારિત હોય છે ?
(૪) ભર્તૃહરિના મતે કેવા કવિઓ વિજય પામે છે ?
(૫) ભર્તૃહરિના મેત કોનો જન્મ સાર્થક કહેવાય ?
(૬) ધનની કેટલી ગતિ છે ? કઈ-કઈ ?
(૭) ભર્તૃહરિના મતે રાજનીતિ કેવી છે ?
(૮) દુર્જનોને શું સ્વભાવ સિદ્ધ હોય છે ?
(૯) ભર્તૃહરિના દિલમાં કઈ સાત વસ્તુઓ કાંટાની જેમ ખૂંચે છે ?
(૧૦) સજ્જન માણસના કયા સદ્‌ગુણો દુર્જનોની દષ્ટિએ દોષરૂપ છે ?
(૧૧) ભર્તુહરિને સેવા ધર્મ પરમગહન કેમ જણાય છે ?
(૧૨) દુષ્ટો અને સજ્જનોની મૈત્રી કેવી હોય છે ?